

[Jørgen Jørgensen (Lejre).]

denne fremgangsmåde fremfor at søge lovforslaget fremsat her i tinget, da repræsentanter for udvalget har været med i alle de forhandlinger, som er ført under undervisningsministerens ledelse.

Dette forslag fra udvalget for Hjem og Skole, det såkaldte Askovudvalg, er enkelt og ligetil: en samlet skole for alle børn til det 14. år; dør ovenpå bygget en 3-årig realklasse med flere linier og et 5-årigt gymnasium; ved siden deraf pligt for kommunerne til at iværksætte en fortsat undervisning i et 8. skoleår, når 10 børn i en kommune melder sig til en sådan fortsættelsesklasse. I landkommunerne vil det være naturligt, at flere kommuner samarbejder både om at oprette realklasser og om fortsættelsesundervisningen for de børn, der ikke ønsker at gå eksamensvejen. Et sådant samarbejde over kommunegrænserne for børnene efter det 14. år er allerede i gang flere steder i landet og ser ud til at virke særdeles tilfredsstillende.

Der er dog en vanskelighed ved denne eksamensordning, som jeg gerne vil gøre ministeren og tinget opmærksom på. Under den nugældende skoleordning kan eksamensuddannelse i forbindelse med de landsbyordnede skoler kun iværksættes som kursusundervisning, der afsluttes med præliminærekseramen. Jeg har ved tidligere lejlighed opfordret undervisningsministeren til at søge denne eksamensordning ændret. De krav, der stilles til denne kursuseksamen, er urimeligt store, og det vil meget vel kunne begrundes at ændre disse eksamenskrav allerede nu uden hensyn til, hvordan det iøvrigt går med skolens strukturændring.

Alle tre forslag, som vi her drøfter, forudsætter, at landsbyskolen stort set vedbliver at være en udelte skole med eksamensundervisningen tilrettelagt i samarbejde mellem flere kommuner efter børneskolens afslutning. Det vil derfor være ganske naturligt allerede nu at støtte og hjælpe frem den udvikling, der er i gang på dette område. Jeg vil derfor henstille til ministe-

ren, at der snarest muligt bliver fastlagt nye regler for eksamensoverbygningen i landsbyskolen, regler, som er mere rimelige end de nugældende, og som vil kunne passe ind i den kommende nye ordning.

Om undervisningens tilrettelæggelse efter det 14. år med et 8. skoleår og forlængelse af undervisningspligten til det 15. år vil jeg gerne sige nogle ord. Det er meget muligt, at det 8. skoleår om nogle år vil komme som noget naturligt og selvfølgelig, som tilfældet er i Norge, men jeg mener ikke, at forudsætningerne for at gøre det 8. skoleår obligatorisk er tilstede nu. Det er der iøvrigt heller ingen der har stillet forslag om. Ministerens forslag går ud på, at den udvidede undervisningspligt til 15 år først skal træde i kraft om 10 år. Så kan det vel også siges at være i god tid at tage beslutning herom allerede nu.

Det er en meget betydningsfuld afgørelse at udvide undervisningspligten, og før folkettingen tager det skridt, måtte der foreligge et virkeligt udtrykt ønske derom fra forældrekræde og fra befolkningen. Jeg undrer mig iøvrigt over, at forældrene i byerne ikke rejser krav om et 8. skoleår. Det kan meget vel siges, at overgangen fra barneskolen ud til arbejdet i det praktiske erhvervsliv er meget voldsom, og tillige står mange af børnene usikre overfor erhvervsvalget. Mange kommer på den forkerte hyld, fordi hverken forældrene eller børnene selv rigtig ved, hvor børnenes interesser ligger, eller hvad de har håndslag for. Egentlig skulle det slet ikke hedde et 8. skoleår, men et efterskoleår. Undervisningen i dette skoleår bør være af en helt anden karakter end i de 7 skoleår med en del praktiske ting: sløjd, husfid, værkstedsarbejde o. lign., naturligvis også skolefag. Børnene må stilles overfor noget nyt og inspirerende under denne fortsatte undervisning. Det må være muligt at gøre arbejdet dér så interessant, at skoletrætheden forsvinder. De frie efterskoler har fundet undervisningsformer, der passer til børnene i denne alder. Bedst var det sikkert for mange af børnene, at de kom ud til